

Đổi mới công tác quản lý sinh viên trong đào tạo theo hệ thống tín chỉ tại Trường Đại học Văn hóa Hà Nội

Phạm Thị Thanh Hà*

*Trường Đại học Văn hóa Hà Nội

Received: 20/5/2024; Accepted: 24/5/2024; Published: 28/5/2024

Abstract: *Ha Noi University of Culture has implemented a credit-based training system since 2011 to improve teaching quality and meet the flexible learning needs of students. Training in this form has posed many problems in the management of learners and union activities of each school. Although student management at Ha Noi University of Culture has achieved many achievements, there still exist some weaknesses that need to be overcome to further improve the quality of management and training. From the current situation of student management under the credit system, this research article proposes a number of solutions to innovate and improve student management at the University.*

Keywords: *Credit training, Ha Noi University of Culture, student management.*

1. Đặt vấn đề

Công tác quản lý sinh viên (QLSV) là một nhiệm vụ quan trọng trong quá trình thực hiện chiến lược giáo dục, đào tạo của nhà trường. QLSV tốt sẽ tạo điều kiện thuận lợi cho quá trình trang bị kiến thức, kỹ năng chuyên môn, đồng thời còn tạo ra môi trường tốt cho việc rèn luyện phẩm chất đạo đức, nhân cách và tác phong, lối sống cho sinh viên (SV). Trong những năm qua, công tác này luôn được Trường Đại học Văn hóa Hà Nội đặc biệt quan tâm và đổi mới, do vậy, đã có những đóng góp nhất định trong quá trình nâng cao chất lượng giáo dục toàn diện của nhà trường. Tuy nhiên, những khó khăn trong QLSV khi thực hiện đào tạo theo hệ thống tín chỉ đã được vận hành 12 năm qua tại Trường là thách thức không nhỏ và cần có những chiến lược, những giải pháp nhằm nâng cao chất lượng QLSV.

Từ những thuận lợi, khó khăn trong công tác QLSV theo học chế tín chỉ tại Trường Đại học Văn hóa Hà Nội, bài viết nghiên cứu đề xuất một số giải pháp nhằm đổi mới và nâng cao hiệu quả công tác này.

2. Nội dung nghiên cứu

2.1. Những thuận lợi và khó khăn đối với công tác quản lý sinh viên trong đào tạo theo học chế tín chỉ tại Trường Đại học Văn hóa Hà Nội

2.1.1. Những thuận lợi trong việc quản lý sinh viên trong đào tạo theo tín chỉ tại Trường Đại học Văn hóa Hà Nội

QLSV tại Trường Đại học Văn hóa Hà Nội có nhiều thuận lợi đáng kể, giúp nâng cao hiệu quả quản lý và hỗ trợ SV tốt hơn trong quá trình học tập và phát triển toàn diện như:

Thứ nhất, ứng dụng công nghệ thông tin. Trường sử dụng các phần mềm quản lý SV tiên tiến, giúp theo dõi thông tin học tập, điểm số và các hoạt động của SV chính xác, hiệu quả. Hệ thống này cho phép nhà trường và GV dễ dàng cập nhật, quản lý dữ liệu, đồng thời giúp SV tiếp cận thông tin cá nhân và học tập thuận tiện.

Thứ hai, các hoạt động hỗ trợ học tập và đời sống SV. Trường có các trung tâm tư vấn học tập và nghề nghiệp, cung cấp hỗ trợ định hướng học tập và phát triển nghề nghiệp cho SV; giúp SV lập kế hoạch học tập cá nhân và chuẩn bị tốt hơn cho tương lai nghề nghiệp. Trường tổ chức nhiều hoạt động ngoại khóa và câu lạc bộ giúp SV phát triển kỹ năng mềm và mở rộng mạng lưới quan hệ xã hội.

Thứ ba, có nhiều chương trình học bổng và hỗ trợ tài chính cho SV. Đặc biệt là với những SV có hoàn cảnh khó khăn hoặc đạt thành tích học tập xuất sắc, nhà trường có nhiều chương trình học bổng/hình thức hỗ trợ tài chính cho SV giúp giảm bớt gánh nặng tài chính và tạo điều kiện thuận lợi cho SV yên tâm học tập.

Thứ tư, đội ngũ GV chất lượng. Đội ngũ GV nhà trường có trình độ chuyên môn cao và giàu kinh nghiệm, luôn sẵn sàng hỗ trợ SV trong quá trình học tập, nghiên cứu. GV cũng thường xuyên được đào tạo và bồi dưỡng nâng cao nghiệp vụ sư phạm, đảm bảo chất lượng giảng dạy tốt nhất.

Thứ năm, cơ hội thực tập và việc làm. Trường có mối quan hệ hợp tác với nhiều doanh nghiệp, tổ chức trong và ngoài nước, tạo cơ hội thực tập và việc làm cho SV. Sự liên kết này giúp SV có cơ hội áp dụng kiến thức vào thực tế, nâng cao kỹ năng nghề nghiệp

và dễ dàng tìm kiếm việc làm sau khi tốt nghiệp.

Thứ sáu, môi trường học tập tích cực. Trường luôn tạo ra môi trường học tập năng động và thân thiện, khuyến khích sự sáng tạo và phát triển toàn diện của SV. SV được tham gia vào nhiều hoạt động văn hóa, nghệ thuật, giúp nâng cao trải nghiệm học tập và rèn luyện kỹ năng xã hội.

Hiện nay, trong công tác QLSV theo tín chỉ của nhà trường đã thực hiện là cung cấp, tạo điều kiện cho SV thực hiện quyền và nghĩa vụ của mình từ khi trúng tuyển vào trường cho đến khi ra trường; từ hoạt động học tập của SV cho đến hoạt động rèn luyện đạo đức, nhân cách, thể chất. Công tác tư vấn, hỗ trợ quan tâm đến các quyền lợi về học tập và rèn luyện, nhận biết các quy chế và chế độ chính sách đã được triển khai trong SV và có sự phối hợp giữa các phòng, khoa trong nhà trường. Trong đó, phòng Công tác Chính trị và QLSV đóng vai trò quan trọng trong công tác hỗ trợ các hoạt động ngoại khóa, nội trú, việc làm... cho SV.

2.1.2. Những khó khăn trong công tác quản lý sinh viên trong đào tạo theo học chế tín chỉ

Bên cạnh những thuận lợi nêu trên, cũng có không ít khó khăn khi chuyển sang đào tạo theo học chế tín chỉ. Những khó khăn trong khi chuyển đổi sang học chế tín chỉ từ công tác quản lý điều hành, đến chương trình đào tạo, đội ngũ cố vấn học tập, ý thức tự học của SV và cơ sở vật chất, trang thiết bị trường học [2]. Ở Trường Đại học Văn hóa Hà Nội, khó khăn trong công tác QLSV được đặc biệt chú trọng. Cụ thể:

Một là, sự ra đời của đào tạo theo hệ thống tín chỉ nên hình thành lớp học phần và tín chỉ bên cạnh lớp SV theo truyền thống, vì vậy việc QLSV chủ yếu dựa vào mã số SV, mã số học phần, số lượng tín chỉ SV đăng ký tích lũy trong một học kỳ. Để giải quyết vấn đề này, đòi hỏi chủ thể làm công tác này phải có sự chuẩn bị lâu dài về mặt kế hoạch, các chương trình hỗ trợ phải được chuẩn hóa và quan trọng nhất là đội ngũ cán bộ, viên chức phải hết sức năng động, nhiệt tình, có năng lực công tác tốt.

Hai là, với số lượng lớn SV, có nhu cầu trải đều trên tất cả phương diện của công tác hỗ trợ SV có thể dẫn đến tình trạng quá tải về cơ sở vật chất phục vụ trong khi đào tạo theo học chế học phần có thể không bị “vấp” phải. Giải pháp khắc phục tạm thời là nhà trường có thể thiết kế chương trình, thời khóa biểu hướng SV vào những loại hình hỗ trợ trọng tâm có thể đáp ứng trước mắt. Về lâu dài, sự tăng cường về cơ sở vật chất cho các hoạt động ngoại khóa, công tác phong trào, đoàn thể phải được tăng cường không

ngừng theo hướng đáp ứng tốt nhất nhu cầu của SV. Do được chủ động về thời gian, số lượng SV có nhu cầu tham gia các hoạt động phong trào trở nên tăng đột biến trong khi độ đồng nhất trong thành viên, thời gian tham gia lại rất thấp làm công tác tổ chức, quản lý trở nên khó khăn, lỏng lẻo khác hẳn với hình thức tổ chức trước là đơn vị cơ sở của các tổ chức chính trị xã hội gắn với lớp học. Vì vậy, đòi hỏi các tổ chức chính trị xã hội SV phải vận động uyển chuyển theo thực tế đặt ra.

2.2. Một số giải pháp quản lý sinh viên trong đào tạo theo học chế tín chỉ tại Trường Đại học Văn hóa Hà Nội

Thứ nhất, cần thống nhất với triết lý đào tạo là “*Tôn trọng người học, xem người học là trung tâm của quá trình đào tạo*”, công tác SV được coi như mảng công tác đào tạo, tổ chức của nhà trường, một mảng hoạt động dịch vụ cộng đồng của nhà trường. Trên tinh thần đó, đòi hỏi mọi thành viên trong nhà trường từ lãnh đạo, GV đến viên chức tùy theo chức năng nhiệm vụ của mình đều phải tham gia công tác “*giúp SV*” - hỗ trợ, chứ không chỉ “*quản SV*” - quản lý.

Hai là, xây dựng đội ngũ GV cố vấn học tập đảm bảo chất lượng. GV/cố vấn học tập có vai trò đặc biệt quan trọng không thể thiếu trong đào tạo theo học chế tín chỉ. Mỗi GV/cố vấn học tập là một nhân tố then chốt trong mối quan hệ giữa nhà trường - SV - thị trường lao động, là chuyên gia tư vấn về học tập và việc làm của SV, đồng hành cùng SV trong suốt quá trình học tập. GV/cố vấn học tập có chức năng: Tư vấn, định hướng và giám sát quá trình học tập; tham mưu cho lãnh đạo nhà trường, khoa, bộ môn các vấn đề liên quan đến công tác quản lý đào tạo, nghiên cứu khoa học và đào tạo theo nhu cầu xã hội.

Ba là, Đoàn Thanh niên - Hội SV cần coi việc tổ chức và quản lý học tập của SV làm nhiệm vụ chính cho các hoạt động của mình, chứ không chỉ là hoạt động vui chơi, giải trí. Đoàn trường nên lấy Chi đoàn cán bộ, GV làm nòng cốt, gồm những người trong độ tuổi đoàn. Chi đoàn có nhiệm vụ cùng Đoàn trường nắm bắt tình hình của SV trong học tập, rèn luyện và hoạt động đoàn thể. Hầu hết các GV trẻ phải đăng ký đảm nhận chức danh GV/cố vấn học tập nên có những đóng góp thiết thực cho công tác quản lý, tập hợp đoàn viên. Việc sinh hoạt các chi đoàn được Đoàn trường phối hợp các GV/cố vấn học tập gắn liền với việc họp lớp. Trường Đại học Văn hóa Hà Nội nên quy định, các GV/cố vấn học tập phải họp lớp 1 tháng/lần để giúp SV các công việc cần thiết. Đoàn trường cùng các GV/cố vấn học tập tập trung

SV và tiến hành sinh hoạt chi đoàn ngay sau buổi họp lớp đó. Từ đó, SV sẽ gắn kết với khoa chuyên ngành - và chính khoa chuyên ngành sẽ có trách nhiệm trong việc giúp hỗ trợ về học tập và nghiên cứu khoa học được nhiều hơn và thực hiện tốt vai trò cố vấn cho các câu lạc bộ của khoa mình.

Bốn là, khi sửa đổi, bổ sung, phát triển chương trình, giáo trình đào tạo, cần tổ chức tập huấn cho GV hiểu và thiết kế được module môn học; tổ chức hội thảo, sinh hoạt chuyên môn ở khoa chuyên môn để tìm hiểu, phân tích, xây dựng thống nhất nội dung các tiêu chuẩn và tiêu chí về cấu trúc chương trình, giáo trình đào tạo. Mỗi GV sẽ trở thành một cố vấn học tập hiệu quả để tư vấn, hỗ trợ SV trong quá trình học tập tại trường.

Với tư duy hướng đến “hỗ trợ” thay vì chỉ “quản lý” như trên, Trường Đại học Văn hóa Hà Nội có thể tiến hành những phương thức QLSV cụ thể như sau:

1) *Ứng dụng công nghệ thông tin trong quản lý*: Sử dụng các hệ thống phần mềm để quản lý và theo dõi tiến độ học tập của SV, cung cấp tài liệu học tập, bài giảng trực tuyến và các bài kiểm tra; tạo cơ sở dữ liệu điện tử chứa thông tin cá nhân, kết quả học tập và các hoạt động của SV để dễ dàng tra cứu, quản lý; 2) *Hỗ trợ học tập và đời sống SV*: Cung cấp dịch vụ tư vấn học tập để hỗ trợ SV lập kế hoạch học tập, giải quyết các khó khăn trong học tập và rèn luyện; tổ chức các khóa học, hội thảo và hoạt động ngoại khóa để SV phát triển các kỹ năng mềm (như giao tiếp, làm việc nhóm và quản lý thời gian); 3) *Chính sách học bổng và hỗ trợ tài chính*: Cung cấp nhiều loại học bổng cho SV có thành tích học tập xuất sắc, SV có hoàn cảnh khó khăn và SV thuộc các nhóm đối tượng ưu tiên; phối hợp với các ngân hàng và tổ chức tài chính để cung cấp các chương trình hỗ trợ tài chính, vay vốn ưu đãi cho SV; 4) *Cải thiện cơ sở vật chất*: Đầu tư nâng cấp cơ sở vật chất, trang thiết bị học tập và giảng dạy hiện đại, đảm bảo môi trường học tập tiện nghi và chất lượng; xây dựng thêm các cơ sở mới (ký túc xá, khu thể thao và giải trí) giúp SV có điều kiện học tập và rèn luyện tốt hơn; 5) Đào tạo và phát triển đội ngũ GV: Tổ chức các khóa đào tạo, bồi dưỡng nghiệp vụ sư phạm cho GV; khuyến khích GV áp dụng các phương pháp giảng dạy hiện đại và hiệu quả; thu hút và tuyển dụng GV có trình độ chuyên môn cao, kinh nghiệm và tâm huyết với nghề; 6) Tăng cường liên kết với doanh nghiệp: Mở rộng quan hệ hợp tác với các doanh nghiệp, tạo cơ hội thực tập và việc làm cho SV, cập nhật nhu cầu của thị trường lao động vào chương trình đào tạo; tổ

chức các hội chợ việc làm, giao lưu với doanh nghiệp để SV có cơ hội gặp gỡ và tìm hiểu về các cơ hội nghề nghiệp; 7) *Phát triển môi trường học tập tích cực*: Tổ chức nhiều hoạt động ngoại khóa, câu lạc bộ và các chương trình giao lưu văn hóa, nghệ thuật để SV phát triển toàn diện; tạo ra cộng đồng học tập thân thiện, hỗ trợ lẫn nhau giữa SV và GV.

Bằng cách phát triển các biện pháp hỗ trợ chứ không đơn thuần là quản lý, Trường Đại học Văn hóa Hà Nội sẽ giúp SV phát triển toàn diện và tối đa hóa tiềm năng, tạo ra một môi trường học tập tích cực và thân thiện. Điều này không chỉ nâng cao chất lượng giáo dục mà còn góp phần tạo ra những SV tự tin, năng động và sẵn sàng đối mặt với thách thức trong tương lai.

3. Kết luận

Đào tạo theo học chế tín chỉ đòi hỏi SV phải nắm chắc quy chế đào tạo và được tư vấn đầy đủ, để lập được kế hoạch học tập phù hợp với điều kiện và năng lực cụ thể của mình. Hơn nữa, SV phải tiếp cận được với phương pháp học tập chủ động, lấy tự học và học tập theo nhóm làm chính, để đáp ứng được yêu cầu của đào tạo và quan điểm “học tập suốt đời” của thời đại ngày nay; cùng với việc tạo nhiều điều kiện thuận lợi cho SV, công tác QLSV trong đào tạo theo học chế tín chỉ cũng tạo ra nhiều khó khăn cho công tác quản lý của nhà trường. Để khắc phục được tình trạng này, Trường Đại học Văn hóa Hà Nội đã áp dụng một số giải pháp phù hợp nhằm đổi mới công tác QLSV. Tuy nhiên, thực tiễn đòi hỏi để có thể nâng cao hơn nữa hiệu quả trong công tác QLSV cần phải đổi mới trong việc thực hiện một số giải pháp đồng bộ và có tính hệ thống góp phần nâng cao chất lượng đào tạo theo hệ thống tín chỉ của nhà trường.

Tài liệu tham khảo

[1] Hà Thị Thanh Thủy (2017). Quản lý công tác sinh viên tại Trường Đại học Giáo dục trong giai đoạn hiện nay. *Tạp chí Thiết bị Giáo dục*, 137, 85-87.

[2] Lê Thị Thu Hà (2017). Một số giải pháp nâng cao chất lượng đào tạo theo tín chỉ tại Trường Đại học Tân Trào. *Tạp chí Khoa học Đại học Tân Trào*, 5, 91-96.

[3] Bộ GD-ĐT (2016). *Thông tư số 10/2016/TT-BGDĐT ngày 5/4/2016 ban hành Quy chế công tác sinh viên đối với chương trình đào tạo đại học hệ chính quy*.

[4] Bộ GD-ĐT (2007). *Quyết định số 43/2007/QĐ-BGDĐT ngày 15/8/2007 ban hành Quy chế đào tạo đại học và cao đẳng hệ chính quy theo hệ thống tín chỉ*.